

N:o 101.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 Maj 1873, kl. 2 e. m.

Memorial, med förslag till allmänna vilkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som under denna riksdag beviljats till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(R. A.)

Uti Utlåtandet N:o 44, angående vid innevarande riksdag föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag har Stats-Utskottet anmält, att Utskottet framdeles skulle till Riksdagen inkomma med förslag till allmänna vilkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som för nu ifrågavarande ändamål blefve af Riksdagen beviljade. I enlighet härmed får Utskottet, sedan Riksdagen numera bifallit Utskottets i 3:dje punkten af betänkandet N:o 69 gjorda hemställan om dessa medels anvisande på Statskontoret, härmed afgifva förslag till berörda vilkor och bestämmelser. Utskottet, som anser de i

sådant hänseende hittills gällande föreskrifter vara i allmänhet tillämpliga, endast med de ändringar, som blifva en följd af medlens utbetalning från Kongl. Statskontoret, hemställer alltså, att Riksdagen måtte besluta,

att nedan intagna stadganden och bestämmelser skola från och med nästa år tillämpas så väl i afseende på de under innevarande riksdag till utgående från Kongl. Statskontoret anvisade statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, som ock i tillämpliga delar i afseende på de från Riksgälds-kontoret utbetalda lån, med hvilkas bevakande och redovisande Statskontoret från och med nästa år skall öfvertaga den Riksgälds-kontoret förut åliggande befattning:

1:o. För hvarje företag måste plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver dermed förenade kostnader vara uppgjord och hafva vunnit Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse.

2:o. Då arbetsföretaget afser vägförbättring, väganläggning eller vattenaftappning, bör vederbörande menighet hafva afgifvit yttrande om företagets lämplighet och nytta.

3:o. Alla med understöd af allmänna medel anlagda eller förbättrade vägar samt byggda broar böra af den menighet, det bolag eller den särskilda korporation, som åtnjutit det för företaget beviljade understödet, vederbörligen för allmänna trafiken underhållas, intilldess den framtida underhållningsskyldigheten kan varda i behörig ordning andra vederbörande ålagd och emellan dem fördelad.

4:o. Derest hamn- och kanal- eller andra likartade afgifter efter arbetsföretagets fullbordande skola komma att utaf de trafikerande upptagas, bör taxa härå vara fastställd, så lindrig som skäligen låter sig göra. Sålunda fastställda afgifter få icke förhöjas, med mindre Kongl. Maj:t, på grund af särskildt förekommande omständigheter, pröfvar skäligt dertill lemna bifall, utan böra deremot ovilkorligen nedsättas, så snart det af redogörelse, som hvart femte år till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bör ingifvas, befinnes, att behållna inkomsten öfverstiger en viss, af Kongl. Maj:t fastställd procent utaf de till företaget lemnade enskilda bidrag; och skall dessutom en viss, af Kongl. Maj:t likaledes bestämd andel utaf de afgifter, som uppbäras, till reparationsfond afsättas.

5:o. Då ett arbetes utförande öfverlemnas till stad, menighet, bolag eller enskilde, bör alltid kontrakt derom vara i vederbörlig

ordning afslutadt samt af Kongl. Maj:t i nåder godkändt. Kontraktet skall innefatta förbindelse för stad, menighet, bolag eller enskilde, dels att, i noggrann öfverensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och under skyldighet att dervid vara underkastade vederbörandes kontroll, påbörja, verkställa och fullborda arbetet inom viss bestämd tid, utan att vidare väcka anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel, och dels att, genom egna tillskott, utgöra hvad som utöfver statsbidraget kan erfordras; egande Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader att, der den pröfvar lämpligt, uti de kontrakt, som af bemälda Styrelse rörande arbetenas utförande upprättas, intaga det förbehåll, att, innan sista delen af statsbidraget utbetalas, bör styrkas, att till Styrelsen blifvit aflemnade fullständiga ritningar, utvisande huru arbetet blifvit utfördt. Dessutom bör uti de kontrakter rörande befordrandet af kommunikationsanstalter, i afseende å hvilka Kongl. Maj:t finner för godt sådant föreskrifva, inflyta, att vederbörande direktion skall hafva skyldighet att under byggnadsåren inom viss bestämd tid till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader årligen afgifva berättelse om arbetets fortgång under nästföregående året, samt att, sedan kommunikationsanstalten blifvit för trafiken upplåten, enligt af bemälda styrelse uppgjorda formulär, afgifva berättelse angående trafiken och hvad dermed eger gemenskap.

6:o. För fullgörandet af sådant kontrakt äfvensom för de lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kontraktet brytes, bör ställas sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t i nåder godkännes; varande dock städer och sådana menigheter, hvilka Kongl. Maj:t anser derifrån böra befrias, från dylik skyldighet frikallade.

7:o. Af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen beviljadt anslag eller lån kan i allmänhet icke utbekommas förr, än arbetsföretaget blifvit börjadt, hvarefter utan återbetalningsskyldighet anslagna medel få successivt och i mån af arbetets fortgång lyftas vid de terminer, som i kontraktet finnas utsatta eller särskildt blifvit bestämda antingen af Kongl. Maj:t eller af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, efter dertill af Kongl. Maj:t lemnadt bemyndigande; börande, så vida icke Kongl. Maj:t, med afseende å särskilda förhållanden, pröfvar skäligt annorlunda förordna, någon del af sådant anslag i Statskontoret innestå, intilldess arbetet är vederbörligen afsynadt och godkändt. Lånemedel få, sedan behöriga handlingar aflemnats, lyftas på en gång vid den tid de, som åtagit

sig arbetets fullgörande, sådant åstunda, så vida icke särskild föreskrift angående tiden för lånets utbekommande blifvit meddelad.

8:o. Alla statsbidrag, som blifvit uti ifrågavarande afseende beviljade, skola från Statskontoret utbetalas antingen omedelbart eller ock genom Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande eller den myndighet, som fått sig i nåder uppdraget att medlen requirera och uttaga; börande, innan större eller mindre del af beviljade statsbidrag utbetalas, hos Statskontoret företes:

- a) om arbetets utförande afslutadt och godkändt kontrakt;
- b) af Kongl. Maj:t godkänd säkerhetshandling för samma kontrakts fullgörande eller medlens återbäring i de fall der sådan säkerhet enligt mom. 6 erfordras;
- c) behörigt intyg att arbetet är börjadt; samt derjemte,
- d) då statsbidraget skall utgå såsom lån, en till Statskontoret eller ordres ställd, af bemälde kontor godkänd skuldförbindelse, som, i fråga om låneunderstöd för vattenaftappning eller annat odlingsföretag, skall innefatta vederbörandes betalningsansvar, intilldess sådant lån, jemlikt Kongl. Kungörelserna af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, blifvit fördeladt på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, och fördelningen vunnit laga kraft samt uti jordeboken på föreskrifvet sätt antecknats; och
- e) af Statskontoret godkänd borgen eller säkerhetshandling för den afgifna skuldförbindelsens uppfyllande.

9:o. De låne- och säkerhetshandlingar, som för statsbidrags utbekommande till Statskontoret aflemnats, förblifva uti kontorets vård; dock skola sådana handlingar, som vederbörande embetsmyndigheter kunna blifva i behof att begagna, till dem på behörig requisition utlemnas.

10:o. I händelse afvikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet, utan af Kongl. Maj:t medgifvet anstånd med detsammas utförande, icke blifvit fullbordadt inom derfor bestämd tid, ankommer på Kongl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppburits, att på en gång eller successivt till Statskontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen, till hvars pröfning frågan om uppburna medels återbäring lärer komma att öfverlemnas, derest längre anstånd dermed än till nästa riksdag anses erfordras. Statskontoret bör tillse, att sådan inbetalning ingår i vederbörlig ordning.

11:o. Stad, ort, bolag eller enskilde, som af ett genom statsbidrag befordradt företag komma att draga omedelbart gagn, böra, i den mån Kongl. Maj:t pröfvar skäligt bestämma, jemväl till företagets fullbordande bidraga, antingen genom kontant tillskott eller med materialier och arbete. I annat fall beror af Kongl. Maj:t att inställa utbetalningen af de beviljade medlen.

12:o. Vid alla med statsbidrag i större eller mindre mån understödda arbeten böra företrädesvis, der sig göra låter, tjänst- och sysslolösa personer användas.

13:o. De arbetsföretag, för hvilkas utförande statsbidrag beviljats, böra vara påbörjade sednast under loppet af året näst efter det, hvarunder medlen blifvit af Riksdagen anvisade; kommande, då arbetet icke påbörjats inom den sålunda bestämda tidens förlopp, det beviljade beloppet att reserveras till Riksdagens disposition.

14:o. För de till sjösänkningar och myrutdikningar eller andra vattenaftappningsföretag utbekomna låneunderstöd skola efter tre års förlopp från den dag då lånemedlen från Statskontoret utbe-
kommits, årligen erläggas åtta procent å hela den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet, och det öfriga utgör afbetalning derå. I afseende på sättet och ansvarigheten för dessa inbetalningars verkställande böra lända till efterrättelse ofvan åberopade Kongl. Kungörelser af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, hvori dock Kongl. Maj:t lär meddela nådig föreskrift, att de medel af ifrågavarande beskaffenhet, som efter nästkommande års ingång i ränterierna inflyta, böra derifrån till Kongl. Statskontoret insändas.

15:o. Alla kostnader, af hvad namn de vara må, som i följd af erhållna anslag eller lån föranledas för Riksgälds-kontoret, skola utan undantag bestridas eller godtgöras utaf den eller dem, som statsbidragen erhållit; och bör erforderlig föreskrift derom uti kontraktet införas.

Derjemte anser Utskottet sig böra hemställa, att Riksdagen, vid anmälandet hos Kongl. Maj:t af sitt beslut rörande de af Utskottet nu föreslagna stadganden, måtte i underdånighet tillkännagifva det Riksdagen antager, att Kongl. Maj:t icke lär underlåta att underrätta Kongl. Statskontoret ej mindre om de ter-

miner, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

Stockholm den 13 Maj 1873.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.
